

Huvudman

Falu kommun
kontaktcenter@falun.se

Ärendet

Tematisk tillsyn av beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9 vid grundskolan Svärdsjöskolan F–9 i Falu kommun

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Falu kommun en anmärkning avseende brister rörande beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9. Falu kommun ska senast **den 9 augusti 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen genom kopior på betygskatalog för årskurs 9 vårterminen 2024 samt lärarförteckning för samma period.

Beslutet om anmärkning får inte överklagas (28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2306, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2024:2962) i de handlingar som sänds in

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2024 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg och betygskatalog avseende årskurs 9. Svärdsjöskolan F–9 i Falu kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 10 april 2024. Dokumentation har granskats i form av betygskatalog, förteckning över undervisande personal och skriftliga kompletteringar samt anställningsbevis för modersmålslärarna. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisat eleverna i årskurs 9 och betygskatalogen från höstterminen 2023 avseende dessa elever. Av förteckningen över undervisande personal framgår vilka lärare som har lärarlegitimation och vilka lärare som ansvarat för undervisningen i respektive ämne under höstterminen 2023. Betygskatalogen förs på papper, en sida för respektive ämne och klass. Av betygskatalogen framgår bland annat Skolverkets skolenhetskod, skolform, namn på skolenheten, huvudman och lägeskommun. Vidare framgår av elevernas namn, personnummer och klasstillhörighet samt namn och titel på de lärare som varit betygsättande i respektive ämne.

I betygskatalogen har korrigeringar gjorts på tre av betygskatalogerna där betyg på elever är överstrukna med penna med en hänvisning i kolumnen anmärkning där en signering med datum och vem som gjort korrigeringen finns. Utredningen visar också att en elevs fullständiga personnummer inte finns med på en av betygskatalogerna. Vidare visar utredningen att två betygskataloger i ämnena idrott och hälsa och teknik saknar signaturer av undervisande lärare.

Av lärarförteckningen framgår det att 10 av 15 lärare som ansvarat för undervisningen har lärarlegitimation. Biträdande rektor har signerat fyra betygskataloger i ämnena bild och hem- och konsumentkunskap tillsammans med lärare som saknar lärarlegitimation. Rektor uppger i skriftligt svar att biträdande rektor är legitimerad lärare och finns med som stöd i betygsättningen men att hen inte är undervisande lärare.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § skollagen). Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet (10 kap. 17 och 18 §§ skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen (2011:185) finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska betygskatalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygskatalogen ska föras löpande. Betygskatalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). En betygskatalog ska bland annat innehålla namn på eleven och elevens personnummer eller motsvarande (8 §). En betygskatalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne (9 §).

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras (3 kap. 19 § skollagen). Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks (3 kap. 20 § skollagen). Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av

betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Svärdsjöskolans arbete med beslut om betyg och betygskatalog avseende årskurs 9. Visserligen uppfyller skolan författningarnas krav avseende att betyg ska utfärdas i slutet av varje termin i de ämnen som eleven fått undervisning i. Av utredningen framgår dock att inte varje betyg har en signatur. Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Då varje betyg är ett beslut är det en brist att det inte vid varje betyg finns en signatur med datering.

Vidare framgår av utredningen att betygskatalogerna för idrott och hälsa och teknik saknar signaturer av undervisande lärare. Av skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas och av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska signera och datera det. Att två betygskataloger saknar underskrifter av ansvariga lärare är en brist.

Av utredningen framgår vidare att biträdande rektor tillsammans med lärare som saknar lärarlegitimation signerat betyg i bild och hem- och konsumentkunskap istället för någon av de legitimerade lärarna som finns i skolans organisation. Av utredningen framgår att den biträdande rektorn inte undervisar på skolan. Av skollagen framgår att om en lärare inte är legitimerad ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Att biträdande rektor inte undervisar på skolan innebär att hen inte är lärare i skollagens mening i detta avseende, även om hen har lärarlegitimation. Att biträdande rektor signerat betyg istället för en legitimerad lärare är en brist.

Av utredningen framgår även att tre betygskataloger korrigerats utan att anledningen till korrigeringsarna framgår av betygskatalogerna. Som "anmärkning" till korrigeringsarna finns endast signeringar och dateringar. Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att om ett betyg rättas eller ändras ska det framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad. Att det inte framgår på vilken grund som betygen korrigerats är en brist.

Vidare framgår av utredningen att en elevs fullständiga personnummer inte finns med i betygskatalogen. Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att en betygskatalog ska innehålla namn på eleven och elevens personnummer eller motsvarande. Att fullständigt personnummer saknas för en elev är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen (2 kap. 8 § och 4 kap. 7 § skollagen).

Falu kommuns verksamhet vid Svärdsjöskolans F-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om betyg och betygskatalog. Utredningen visar att bristerna i arbetet med betygsättningen endast avser delar av skolans arbete med betygsättning. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Falu kommun en anmärkning.

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Joakim Öberg.

Utredaren Peter Sjöberg har varit föredragande i ärendet.